

Mirsad Hadžikadić:

Prije javne tribine, ekipa iz lokalne TV stanice je došla da me intervjuiše, kako bi o tome izvijestili u lokalnim vijestima te večeri. Postavljali su mi pitanja, ja sam odgovarao i sve je bilo u redu. Zatim su isključili kamere i počeli smo razgovarati kao obični ljudi, o politici, šta nije u redu i kako nije u redu, šta se dešava, o nepravilnostima izbornog procesa i o tome šta vladajući političari rade. Složili smo se, očito, i bilo je to poput razgovora među prijateljima. Zatim su rekli da će ući i snimiti samo nekoliko kadrova na samom početku javne tribine, te da će zatim otići i pripremiti reportažu. Rekao sam da nema problema. Počeli smo sa tribinom, oni su se kretali okolo, snimali i fotografisali. Međutim, onda se desila smiješna stvar. Sjeli su među publiku i ostali su sat i po. Te večeri sam primio poruku od njih, u kojoj su rekli da je bilo zapanjujuće i da su morali ostati, i da su sada i oni Iskre. Mi svoje ljude nazivamo Iskrama promjene. Rekli su da o tome ne mogu otvoreno govoriti jer su novinari, ali da će učiniti sve što mogu među prijateljima i članovima porodice da promovišu ovu poruku, jer to je prava poruka, to je nada. Sutradan ujutro u Zenici smo imali zakazan razgovor na lokalnom radiju, Radio Zenica, koji je u vlasništvu grada, a dominirajuća stranka u gradu je SDA, jedna od najvećih nacionalnih stranaka. Dakle, očito da sredstva za život uposlenika te radio stanice ovise o dobroj volji te stranke. Tako da ne znam čak ni kako smo dobili taj intervju, koji je trebao biti i najava javne tribine te večeri. Bilo je predviđeno da taj razgovor potraje desetak minuta ili manje. Osoba koja je organizovala taj razgovor na radiju je biznismen pa možda je imao dovoljno moći da to ugovori. Kad smo ušli, gospođa koja je trebala da me intervjuiše se predstavila, i bila je, ne bih rekao hladna nego vrlo profesionalna i suzdržana. Možda joj je bio neugodno sa mnom tu, ne znam. Rekla je da će postavljati pitanja koja joj je moj tim poslao, a ja sam začuđeno upitao zar je moj tim poslao pitanja. Potvrdila je, pa sam pitao mogu li vidjeti pitanja, i kad sam vidio, rekao sam da su pitanja u redu, ali da me ona može pitati što god želi. Ušao sam, moji članovi tima su nas fotografisali, i onda su otišli. Gospođa koja me intervjuisala počela je postavljati pitanja na vrlo suzdržan način. Ja sam počeo odgovarati, a ona je onda rekla da će postavljati svoja pitanja, koja su vrlo slična pitanjima koja su joj poslali članovi mog tima. Rekao sam da je u redu, i počeo odgovarati na njena pitanja. Desetak ili petnaestak minuta kasnije, njen izgled je postao drugačiji: njene oči i njeno držanje su postali blaži, skoro pa prijateljski. A pola sata od početka

razgovora, držanje se promijenilo još više, kao da joj je stalo i kao da želi da ponudi zaštitu. Njeno lice je postalo puno blaže. Zatim je počela postavljati pitanja koja nije ni namjeravala postaviti, ali za koja je dobila motivaciju na osnovu našeg dotadašnjeg razgovora. I onda je to postalo poput razgovora prijatelja. Oko 42 minute od početka programa, rekla je da mora da mi zahvali na učešću, pa sam i ja zahvalio. Vrata su se otvorila i ušao je menadžer stanice, koji je slušao program kao i ljudi drugdje. Ušao je, predstavio se i pitao može li se sa mnom fotografisati. Odgovorio sam da može, i to smo i uradili, a gospođa koja me intervjuisala i koja je inače pokrivena na muslimanski način, sa otkrivenim licem, pitala je može li se i ona fotografisati sa mnom, i rekao sam da može, naravno. Zamolila je da jedna žena iz mog tima bude između nas, što je zbog islamskog običaja, pa smo se fotografisali. Kad smo izašli, ona je krenula za nama, a na izlazu iz radio stanice me zaustavila i poželjela mi sve najbolje gdje god da krenem, i da me čuva dragi Bog, te da se nada da ću izuzetno dobro proći. Željela je reći i više, ali borila se s tim u sebi i nije više ništa rekla. Zahvalili smo joj i krenuli, a kad sam se okrenuo ona je još stajala na vratima, gledajući u nas. Kad smo skrenuli za ćošak, pitao sam dvije članice svog tima jesu li to vidjele, a jedna od njih je odgovorila da nikada u životu nije vidjela tako ogromnu promjenu u jednoj osobi u intervalu od četrdeset i pet minuta, od trenutka kad smo se sreli, do trenutka kad smo se rastajali. Ni ja sam nikad nisam vidio tako duboku promjenu u nečijem stavu i držanju, koji su se mijenjali pred mojim očima dok sam govorio. To nije imalo nikakve veze sa mnom, nego sa dubinom očaja, sa uslovima u državi, sa njenim životom. Iznenada je vidjela nekog ko vjeruje da može biti drugačije, ko ima energije da poduzme nešto u vezi toga, ko vjeruje u nadu. To je i njoj skoro vratilo nadu i vjeru u nešto drugačije, nešto normalno, i da je moguće nešto uraditi. Ne znajući to, njene oči i njeno lice su to pokazale. Bilo je zapanjujuće. Nakon toga sam primio poruku od moje kćerke Lejle. To nije bilo vezano za ova dva događaja, pošto ona nije ni znala da su se oni odvijali, nego mi je, reagujući na poruke podrške ili izjave i komentare pristalica na našoj Facebook stranici, napisala poruku da na početku nije mislila da sam u pravu kad sam rekao da imam obavezu prema državi, i osjećaj dužnosti da uradim ovo za državu, i da sam time ugrozio sebe, svoj život, svoj ugled, ali i njih, njihov život i ugled, kao i njihove djece. Ali onda je dodala da sada, vidjevši šta sam probudio u

ljudima, te koliko snažno i koliko njih vjeruju u mene, da sada zaista imam dužnost odnosno obavezu da nastavim. Znači, to je bilo upečatljivo.

Clark Curtis:

Može li se izvući neka pouka iz ovih razgovora koje si imao sa dvije lokalne radio stanice? Njihove ruke su očito još uvijek pomalo vezane po pitanju šta mogu i šta ne mogu uraditi, ali ovo mi djeluje kao odskočna daska za tebe.

Mirsad Hadžikadić:

Da. Sad je jasno da imaju tri ključna medija koji nam definitivno ne daju ni prići, a koje kontroliše jedna određena stranka, nacionalna stranka. Ostale stanice postaju malo ljubaznije. Kod nekih otvorimo vrata novcem, a kod nekih ne. Ljudi u tim stanicama postaju ljubazniji, ali ipak ne mogu ići iznad onoga što su im rekli vlasnici odnosno oni koji nad njima imaju uticaj. Za nekoliko minuta idem, i vjerovatno ću zakasniti, na razgovor sa osobom koja bi mogla biti naš menadžer kampanje, i koji želi da mu dam cifre odnosno budžet koji se može potrošiti na kreiranje kampanje, što podrazumijeva slike, snimke, reklame, bilborde i tako dalje. Sastanak u Gračanici je bio sa tim ciljem na umu, odnosno da bi se razumjelo koliko novca bismo mogli imati kao donacije od privrednika, kako bismo kreirali budžet za to, odnosno da bismo otvorili medije da budu ljubazniji prema nama. Ono što se takođe dešava je da dobijamo pozive od svih stanica, uključujući one kojima se ne sviđamo, kako bismo ugovorili trominutne ili petominutne video spotove. Oni moraju, u skladu sa zakonom, posvetiti određeno vrijeme tome. Moraju nam dati taj pristup, jer su javni servis. Mi ćemo to iskoristiti i otići tamo da to snimimo, a onda oni to mogu puštati kad god žele. Oni samo moraju to pustiti određeni broj puta, ali moj sadržaj mogu pustiti u 04:00 ili 05:00 ujutro kad niko ne gleda, a ključne stranke u 20:00 ili 21:00 odnosno u najgledanijem terminu, ali, mi ne možemo uraditi mnogo u vezi toga. Slična stvar je sa radio stanicama. Sad je to još jedna stvar koju moram uraditi: nekako sažeti cijelu poruku u tri minute, koju će ljudi razumjeti, i reći to tonom koji će ljudi razumjeti i cijeniti, a nadam se i slijediti.